

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA

22, avenue de l'Opéra, Paris

România Mare

ABONAMENTE :

1/2 an
—
Franța 10 fr.
Străinătate 15 »

Apare odată pe
Săptămână

Din însărcinarea unui Comitet

Director :
Sever BOCU

Foaia Voluntarilor și Soldaților Români în Franța și Italia

LA MUNCA, CU REPEZICIUNE!

Problema cea mai arzătoare a politicii noastre de mâine este de a consolida repede, cu toate mijloacele, stăpânirea noastră în Transilvania. Axa de gravitate însăși a noului stat trebuie să treacă în acest scop, pentru primii ani cel puțin, — în Transilvania. Noi trebuie să prefacem munții Transilvaniei, în sens militar, ceace ei au fost totdeauna în cursul veacurilor, în sens etnic : baza însăși a apărării noastre. Nu în sisteme de alianțe, ci în acest concurs al naturii, care ne permite să creștem toată industria necesară de război la noi acasă, care ridică bariere formidabile împotriva ori-cărei invazii fulgerătoare, trebuie să privim, garanțiile principale ale siguranței noastre ! Căci un lucru se desemnează deja cu certitudine : noi trebuie să devenim, cu toată Societatea Națiunilor, o națiune militarizată eminamente. Misiunea statului daco-român la Dunăre, rămâne dupe două mii de ani aceeași : stat tampon între barbari și civilizația mediterană. Asistăm azi la o adevărată reerudescență a acelorași porniri atavice destructive care se împingeau tu-multuoase acum opt-spre-zece veacuri de la Nord și de la Est împotriva civilizației romane. Ca să ridice o barieră în contra lor, Roma a înființat Dacia-Traiană. Ca să oprească la câteva sute de kilometri de zona civilizației occidentale, noua avalanșă amenințătoare a seminișii asiatice mănate de aceleași porniri atavice de destrucție și desorganizare spre inima Europei, alianța anglo-saxono-latină, stăpână a lumii, ajută la formarea aceluiasi stat daco-roman pe malurile Dunărei și ale Tisei. Statul român apare vizibil drept un mandatar al ordinii și civilizației occidentale la Dunăre. Ca să-și poată îndeplini această însărcinare, Societatea Națiunilor însăși trebuie să-i înarmeze brațul, în interesul bine priceput al păcii întâi de toate.

Dar acest Occident este departe de noi. O fatală discontinuitate geografică ne izolează de el. Înfrângerea noastră în acest război nu se datora ea oare tocmai consecințelor dureroase ale acestei izolări ?...

Atunci alianțe locale cu vecinii, — spun unii. Desigur, statul român, care și-a redobândit hotarele și nu mai are nici o revendicare teritorială împotriva nimănui nu este inspirat decât de dorința de a trăi în cea mai deplină armonie cu vecinii săi. Care sunt însă acești vecinii ? Mai întâi sunt cele trei state împotriva cărora ne-am mărit.

Poate fi imaginabilă o alianță cu acestea ? Desigur, ca nu. Il al doilea rând, sunt numai state slave cele care ne înconjoară. Putem admite, ca principiu, întâiu, o alianță în această configurație cu statele slave ? În fața unei primejdii comune, ca de ex. : germanismul da. Dar în fața unei agresivități din partea vre-unei dintre ele ? Cei care au stat timp mai îndelungat în vre-una din capitalele slave, Kiev, Sofia, sau Belgrad, se indoesc de aceasta. Să nu ne amăgească pilda bulgaro-sârbă din ultimul război. Ea a fost produsul unor cauze cu totul specifice. Să fim siguri însă că Bulgaria și Serbia vor sfârși nu numai prin a se înțelege ci chiar prin o legătură de stat federală între oaltă. Nu, România nu poate conta pe sprijinul unui stat slav, contra altui stat slav. Nu se poate pune un temei serios pe o colaborare sinceră cu aceste state slave nici măcar împotriva primejdii bolșevice, deși și aceasta este o primejdie comună, în același timp însă un produs specific al sufletului slav. Nu poate fi însă îndoios, în clipa când statul român ar fi înghițit și el de bolșevism, digul ar fi rupt până în frontierele Occidentului. Statele slave ar cădea a doua zi, incapabile de cea mai mică rezistență. Piatra de rezistență însuși a acestui cataclism mondial este România, represintând o antiteză de rasă și mentalitate, în mijlocul acelei lumii germanice și slave.

D'aceia, este iluzorie, credem, politica ce se bazează pe o colaborare activă cu Slovii dela sud, câștigată cu prețul unei părți din teritorul nostru în Torontal. Prietenia Sârbilor nu o putem cumpăra cu acest preț. Am văzut aspirațiunile lor : trupele lor de ocupație trecuseră dincolo de Lugoj și Orșova. Sârbii ar profita de cea dintâi situație dificilă a unui stat român insuficient preparat. Și sarcina lor nici nu ar mai fi grea, după ce la sprijinul unicolor noștri aliați siguri la Sud : Dunărea și Tisa, vom fi renunțat singuri. Un atac brusc sârbesc s'ar putea produce pe poarta deschisă a Dunării, înainte ca Italia — care să sperăm, va intra cu un picior solid în Albania — să poată ajunge în ajutorul nostru.

Situația țării noastre este desigur de o gravitate excepțională și unică. Dar nu este altă mântuire decât în puterea noastră. Această putere trebuie mărită și exaltată la maximul ei. Ea, ajutată de admirabilele condițiuni strategice ale Transilvaniei, poate rezista unui asalt chiar concentric din toate părțile,

în așteptarea ajutorului marilor noștri aliați din Occident. Această putere trebuie creiată și organizată cu cea mai mare repeziciune. Două lucruri să le cerem Aliaților noștri să ne dea fără tocmeală : frontiere solide, ușor de apărut și înarmarea. Frontiere solide, fiind-că ne ajunge frontiera deschisă dela vest, pe care va trebui să o demarcăm cu un adevărat cordon de baionete. Ca urgență să ne avansese tot materialul de război și materialul rulant de căi ferate. Concomitent însă o permanentă misiune militară franceză și alta de tehnicieni să procedeze grabnic la organizarea celor două ministere : a războiului și a industriei derăzboi, care va trebui numai decât creat. Regiunile miniere și metalurgice ale Banatului și ale Transilvaniei ne permit crearea întregii industrii de război, tunuri, mitraliere, puști, aeroplan, muniții, la noi acasă.

Rezumând, în situația noastră excepțională, nu în alianțe, ci în puterea noastră proprie, să ne căutăm mântuirea. Prezintă oare aceasta teză, — care are și cusurul de a fi reală, — îngrijorător, dezolant, sombru destinul României-Mari ? Nici de cum. Cu un milion de soldați de Mărășești putem dinpotrivă privi liniștiți, și cu toată încrederea viitorul.

SEVER BOCU

Vin vânturile roșii...

Vin vânturile roșii, vin mereu
Din răsăritul blestemat spre-apus...
Sus fruntea ! Tot mai sus,
O, neam al meu !...
Din nepătrunsa zare,
Din depărtări adânci, amezitoare
Vin vânturile roșii, vin mereu...

Vin horde de mușici inebuniți
Cu gânduri vechi de jafuri și omor...
Ca la porunca unui singur gând,
Te'naltă neam al meu,
Te'naltă fulgerând
In calea mișelească-a lor,
In ciuda și împotriva tuturor !...

Pe căi mărunți, cu gânduri de omor
Vin horde de mușici inebuniți,
Vin horde de mușici fără noroc,
Stârniți,
Mânați de biciuri lungi de foc
Din noaptea oarbă-a iobăgiei lor...

Vin vânturile roșii, vin mereu
Ca ciurma, de pe stepele aprinse. —
Fi treaz, fi ncrezător, o, neam al meu !...

Fi treaz, fi gata
Tânăr vistiernic
Al unui viitor fecund, măreț, atot puter-
nic...

Cu privirea ta fulgerătoare
Privește-adânc spre răsărit în zare
Și — sentinelă'n veci de veci deșteaptă —
Te gătește, te-oțelește —
Și așteaptă !...

Adună și încheagă ngrozitor,
Neobosit,
Clipită cu clipită,
Din sângele și duhul tuturor
Voința ta de făcări,

Voința ta de fer,
Voința ta superbă, imensă, neclintită !...
Pe margini de prăpastii,
Sălbată tu crescut-ai în a primejdii
Cu trupul sângerând, [climă,
Cu inimă sublimă...

Ce-i pentru tin' primejdia,
Ce crunt te-a strâns la sinu-i, și te-a
O, tânăr neam al meu !... [lăptat mereu
Ce i pentru tin' primejdia,
Când de atâteaori,
Cu îndrăzneală oarbă, cu avânt neogoiat,
In apa-i oirăvită, în largile-i vultori
Tu sufletul eroic și trupul ții ai scădat !...
...

Vin vânturile roșii, vin mereu
Și'n tot întinsul granițelor tale,
Cu ura lor feroce și flămândă,
Cu porniri răzbunătoare și haie,
Cu ochii țintă către tine,
Murdare, crunte neamuri stau la pândă.

Cu munți grozavi,
Cu munți enormi de pară,
Cu furie barbară,
Inchide toate granițele tale
Și lumea 'ntreagă dac'ar fi să sară
Mișelnic, împotriva ta —
Nu te'nmuia ! —
O fi ce-o fi...
Nu șovăi !...
Lovește o crunt și-o ingenunch'e'n cale !...

Te'naltă — uriașă baricadă de granit —
Și fulgeră și fulgeră mereu !...
Fi așez, dov, necruțător, cumplit,
Neam drag, neam mare, românesc, al
[meu !...
Roma, 1919.

A. COTRUȘ.

PRIZONIERII

de Maria, Regina României

La festivalul organizat ia Teatrul Național în București de ofițerii foști prizonieri în Bulgaria d. Ar. Demetriad a rostit următorii mișcător poem de regina Maria a României.

Din adâncimile nepătrunse ale sufletului mi se ridică glasul spre voi, căci arătări plutesc în fața mea, care nu-mi dau odihnă, vedenii pe care voi să le împărtășiți cu mine, ca să înțelegeți mai bine toate tristețele pământului.

Cu glas înalt voi ați plâns pe morti, voi ați semănat flor pe mobilele celor căzuți, ați ridicat cruci și nume ați săpat în lemn și în piatră...

Voi ați ocrotit copii orfani, frați bolnavi, ați murmurat rugăcuni alături de muribunzi, șoptindu-le cuvinte blânde celor care plecau spre țărniș depărtate.

Voi ați ocrotit copii orfani, i-ați îmbrăcat pe cel goi, hrană ați dat peritorilor de foame... voi trebuie să vă întoarceți astăzi față spre alte țărnișuri de unde vă chiamă o altă durere.

In depărtări văd oameni cu ochii sfârșiți, cu privirea pierdută spre orizontul de unde sprijin nu li se arată... chipuri răătăcitoare, dorinți mute pe buze însetate chipuri braz date de plânset

îndelung, chipuri desbrăcate de nădejde, chipuri ne-încrezătoare, încremenite în liniștea măștilor nemișcate...

Și totuși obrazul lor e tânăr... Sub gene trebuia să le strălucească ca lumina și zîmbet să le joace pe buze. Dar ei nuau nici zambet, nici lumină, brațele le cad într'un gest bizar, spânzurate dealangul trupului ca niste ramuri frânte, degetele se strâng ca în frigurile unei revolte, deși aceste mâini nu sunt ridicate nici pentru rugăciune nici pentru apărare — cări prizonieri sunt oameni pe care îi văd — prizonieri pe pământ străin, prizonieri !..

..

Fantome albe printre cei vii, umbre păzite de baionete, singuratece ca pietrele unui drum părăsît, copii fără mame, bărbați rușiți de neveste, părinti cauțați zadarnic de copii lor, oameni care si-au pierdut iertarea odata cu numele — prizonieri...

Ei s'au bătut cu vitejie ca toti frații lor, ei au visat biruinte dar nenorocul li s'a lasat greu în cale ca o poartă închisă între astăzi și ieri, zăvorind clipa de mâine în negura nopții...

Nesfârșită îl invelste noaptea abia o stea le mai tremură în zare, o stea luminoasă, o stea de speranță, dar razele ei licăresc abia și se pierd în valuri de întunec, revărsate în beznă neagră fără început și fără sfârșit...

Bordee le răsar în urmă, bordee în lung sirag, musunoaie fără foc și fără lumină, infiorate de ger, îi văd cum se strâng alături ca bietele oi rătăcite pe coama unui munte. Pe creștet îi apasă omătul, pe umeri, pe mâinile slăbite... dar câtă vreme ziua mai stăruie pe culmi ei nu-și cere adăpostul, stau încremeniti cu ochii înfipti, în zarea fără sprijin si fără mângăere...

Când lumina coboară, rândurile lor pornesc spre colibele cu lăcasul îngust, îi văd laolaltă, îi văd... un glas se ridică din colt, îl aud : M'au uitat !... Altul murmura : Am acolo trei copii, trei copii și o mamă oarbă biată... din multime îi răspunde unul : O să-i găsești morti când te-i întoarce acasă pe cei trei copii.

Se ridică un glas nou un glas tânăr, tremurat și plâpând : Eu cred în Dumnezeu și în Maica Preacurată Maria... si zice altul : « Eu cred în Dumnezeu, dar nu cred în oameni. »

Din întuneric din fund se desprinde o voce aspră : Și Dumnezeu si oamenii la fel m'au uitat cu blestem pe Dumnezeu si blestem pe oameni.

Un vânt al morții ca un fior trece prin multime si prizonierii tac, căci nu mai au să-si spuie nimic...

Primăvara îi revăd când se desfată pământul, dar rândurile li s'au rarit si eu inteleg că multi dintre cei pierduti adinnoară cu ochii spre orizont sunt închisi astăzi, în gropi fără cruci, sub cer instrainat... sub glie streină... Inima mi-e grea de gândul tinereții lor pier

dute, grea de amărăciunea lor îngropată, grea de florul că nici odată nu se vor mai întoarce la pragul căminului lor, ca să asculte în amurg cântecele satului de sub munte...

Pleoape stânse, nici odată nu se vor mai deschide spre plaiurile românești...

Când mă gândesc însă că oamenii cu cască făcând omenie le-au vorbit acestor trecători palizi, că le au batjocorit durerea și de zdrente lor au răs înșulându-le limba și mama care i-a crescut, pricep că cei mai fericiți dintre ei sunt acei ale căror chipuri de var dorm nemiscate sub pământ.

Fericiti acei cari nici cuvinte de hulă nu mai aud, nici foame nu mai simt, nici setea nu-i arde, nici gerul nu-i îngheață, nici rusinea, nici dorinta nu-i mai cutremură, nici jalea, nici dorul.

Ca vechiul cântăreț îmi zic : Trebuie să cinstesc mai mult morții decât vii care vād întreg acest păcat coborând sub cer...

Inteleg acum că primăvara e un chin pentru ei, că fiecare floare e un sprijin, e amintire îndurerată, că fiecare pasăre care pluteste în vazduh cu aripi slobode le face robia mai grea.

Vād trupul lor chinuit de foame și robotă, trudit în fiecare zi, blestemând soarele ce strălucește din răsărit fără speranță, vestindu-le o zi nouă de oboseală și desneajde... Cu groază le vād picioarele însăngerate, acoperite de fasii zdrentuite și simt apă-ându-mi pieptul toată povara morților. Pricep că așa uitati cum sunt ei își doresc pacea celor din groapă, pacea celor ce nu mai sufăr și nu mai desnăljduesc, pacea celor ce nu aud și nu se mai tem, pacea morților cu obrazul alb, ale căror pleoape nu mai tremură nici ziua, nici noaptea.

Aceste arătări fac să mă abat și povara lor s'o strig vouă întinzând mainele și cerând ajutor.

Imbrăcați-i ! Hrăniți-i ! Ei sunt ai vostri... Li-e foame, li-e frig... Se indoesc de Dumnezeu și de oameni ! Dați-le sprijinul vostru ! Trimiteți o rază acolo în întunecimea lor, o solie spre drumul unde ochii le veghiază în asteptarea... Ei vă sunt frați și vă cer mângăiere...

Dați-le dragostea voastră și nu vor mai blestema soarele care vine din răsărit, nu vor mai ferici pe morții din morminte, știind că la căminul lor sunt inimi care îi doresc, sunt buze care se roaga și mâini care muncesc pentru ei, sunt suflete — suflete — care au credință.

Ajutor deci prizonierilor noștri — dați-le ajutor !

TRĂIASCĂ REGINA

Grațioasa noastră Suverană s'a reîntors la Paris. Ea vine încununată de laurii pe cari Londra și Suveranii Angliterei i-au pus pe fruntea Sa nobilă de artistă și de regină.

Nimeni nu poate tăgădui că sugestia acestei vizite ilustre în Franța și Anglittera, a fost de cel mai mare folos pentru poporul românesc.

Maestrea Sa cu farmecul ce radiază din întreaga sa ființă excepțională impune admirație, simpatie și respect.

Cu primii pași pe cari i-a făcut în Paris l'a câștigat. Cu primele vorbe pe cari le-a rostit cauza noastră a devenit mai clară. România îi va fi totdeauna recunoscătoare pentru propaganda vie pe care Maestrea Sa a venit s'o facă la Paris, mai cu seamă în înprejurările de față.

ăți n'au închis ochii mângăiați de viaținea dulce a maestoasei aparițiuni.

Regina e iubita și adânc venerată în stratele de jos ale poporului. Ea a înțeles ca într'ansul e virtutea, cumințenia nădejdea și bărbăția. Și s'a plecat spre inima lui înțelegătoare și a devenit idolul ei.

Ea n'a adus răniților numai medicamente, bomboane și țigări. Le-a dat gândul Ei cel mai bun și mai curat. Mila ei iubitoare, fășii calde din însuși sufletul ei de femeie, de mamă și de poetă.

Cine poate citi fără emoția dulce a lacrimilor paginile pline de iubire din țara mea ? Ce imn mai senin și mai sfânt pentru gloria poporului nostru de cât gândurile divine ale acestei scriitoare care își cântă Tara cu puterea înaltă a unei regine și cu puterea unui mare artist ?

Dar articolul pe care l'a scris cu prilejul aniversării luarei Bucureștilor ?

POESII POPULARE

Frunză verde de bujor
Plinu-i Banatul de dor,
De femeie tinerele
Și de fete cu mărgele.
Părinții își plâng feciorii
Femeile pe bărbați
Că-s departe'n străinați :
Copii după tătuți
Fetele după drăguți,
Că le-au învățat'a iubi
Și le-au lăsat a dori.
Când o iubea mai cu dulce
Venea Neamțul de i l duce,
Ii dă armă și granate,
Și-l mână'n străinătate
Să se lupte cu al lui frate.
Acolo când a sosit
Neamțul cel afurisit

Pe mulți i-au și spânzurat
Nengurii cei puturoși,
Nemții cei politicoși,
Mâncă-ar țara pustia
Și neamul nemernicia,
Că numai buna dreptate
Ea pe loată lumea bate
Și tot bunul Dumne-zeu
La dreptul ajutoră mereu,
Cum ne-a ajutat și nouă
Să facem o țară nouă :
Una nouă Românie
Care 'mi-a fost dor și mie.
Inima la mulți nu crede
Până ochii nu le-or vede
Aici în străinătate
La dulcea soră și frate :
Soră noastră franțuzească —
Românii s'o sărbătorească,
Că ne-au scos la libertate
Dulcea soră și bun frate.
Ea cu drag ne-a îngrijat,
De robie ne-a scăpat,
Ne dă haine soldătești
Și arme militărești;
Cui dragoste ne instruește
Până vaporul sosește —
Atuncea noi vom pleca
Până în Transilvania.
Să trăiască, să trăiască,
Libertatea românească !
Dumne-zeu să ne-o sporească !
Vivat, vivat, să trăiască
Toată viața franțuzească,
Pe dușmani să-i nimicească !...

MILOȘ AVRAM,
sergent, fort de Sucey.

Dans popular român cântat din "Caval".

Intăiul decret al Consiliului dirigent

Adunarea dela Alba-Iulia a indicat modul cum trebuie să rezolvim problema neamurilor, cari trăiesc împreună cu noi. A intrunit toate pretențiunile juste ale concetățenilor noștri în formula clasică. că fiecare cetățean drept să fie instruit, administrat și judecat în limba sa proprie și prin conaționalii săi.

Decretul Nr. I., dat de Consiliul Dirigent în 24 Ianuarie, e un pas spre realizarea idealului acesta. Legea de naționalități din 1868, pe care guvernele maghiare o folosiau ca o decorație înaintea neamurilor civilizate, cu adevărat însă niciodată nu au ecutat-o, o pune acum Consiliul Dirigent în aplicare, și înnoirile, schimbările cari se fac, arată într'un mod neîndoelnic, că spiritul conducătorilor noștri în chestia naționalităților e cu mult mai liberal decât cel a lui Deak și Eötvös.

Bazele pe cari se pune dreptul cetățenilor de limbă străină din România nouă sunt mai sigure. Consiliul nu leagă întrebuințarea unei limbi de voința membrilor congregației, ci spune hotărâ-

Cine va scrie istoricul suferințelor și eroismului românesc din timpul celor 4 ani de umbră, de sânge și de durere va trebui să consacre paginile cele mai entuziaste și mai elocvente Reginei Maria.

Coborându-se din lumina augustă a tronului și strălucirii măririlor regale Ea și-a plimbat mângăierea senină prin rândurile întunecate și globite ale soldaților bolnavi și răniți.

Frica de moarte n'a cunoscut-o. Neobosită a purtat din spital în spital, din baracă în baracă, din oraș în oraș, surăsul Ei alinător și vorba Ei plină de energie, de blândețe și de nădejde. Și Numai cine nu l'a citit n'a plâns. Pe timpul ocupațiunei germane, zile de amără-

ciune și de umilită, cu ce gest de măndrie curajoasă n'a arborat singură culorile naționale la balconul casei Sale din Iași, spre marea mirare a zbirilor nemțești ce protestau zadarnic ? Când revoluționarii ruși au atacat trenul regal între Bărlad și Iași, Regina Maria nepăsătoare și sprintenă s'a coborât din tren și înfruntând baionetele dușmane și fura alcoolice a unor brute a sfârșit prin a fi aclamată de toți ?

Azi când în țara evenimentele se agravează să ne strângem cu drag și încredere înprejurul iubitei noastre mântuitoare și să-i strigăm din tot sufletul și cu toată recunoștința : SA TRĂIASCĂ REGINA ! SA TRĂIASCĂ DINASTIA !
Ciucinat PAVELESCU.

Ii strigă fort înainte
Unde-i focul mai ferbinte,
Pe noi să ne nimicească,
Țara lui să și-o mărească,
Eară eu tot m'am gândit :
Neamțul va fi nimicit, —
Dar nu cutezam a graia
Că pe loc vieța-mi peria.
Numai în mine-am înecat
Până la Sârbi m'am predat ;
Acolo toate le-am spus
Pe front Neamțul ce-a adus.
Și cum chinuia pe Sârbi
Și pe noi pe toți românii :
Care aspru n'au luptat
În inimă l'au împușcat,

FOILETON

(1)

LUPTA DELA MĂRĂSEȘTI-OITUZ

PLANUL GERMAN ȘI ATACUL

Comunicatul urma :
« Valurile de asalt, mereu reînnoite, s'au sfărâmat de rezistența trupelor româno-ruse, cari și-au menținut toate pozițiile. »
Și apoi comunicatul nostru atât de sobru și modest, urmează entuziasmat cu cel mai frumos și mai bine meritat omagiu adus vreodată soldatului român :
« Faptele de avânt și eroism, pe cari le-au săvârșit trupele nastre în cursul grelelor lupte din ultimele zile întrec ori-ce închipuire.

Fără a șovăi, ele au rezistat celui mai puternic bombardament de artilerie desvoltat vreodată, iar atacurile în masă date cu o extremă violență de trupele bavareze și germane s'au lovit toate de vitejia soldaților noștri, cari deși inferiori numeri-

cește au luptat cu o îndârjire fără seamăn. Se citează cazul eroicului Regiment 32 Mircea, al cărui ofițeri și soldați lepădându-și ranițele, căștile și hainele, au pornit la atac numai în cămăși, punând pe goană pe inamic. De asemenea bravii vânători de munte... »

Faimosul General Grigorescu Eremie luase comanda armatei și inflăcărand la luptă oștenii, eră așa de sigur de luptătorii săi, că ceru voe Majestăței Sale Regelui să telegrafieze lui Makensen celebrele cuvinte, pe cari le mai spusese odată la Oituz :

ATACUL REGIMENTULUI 32 MIRCEA

Eră în miezul zilei... Soarele, ardea să plesnească spicetele de grâu și o liniște înfricoșătoare și prevestitoare de rele se lăsase pe câmpia Mărășeștilor.

Până atunci căzuseră obuzele dușmane ca ploaia, sfredelind pământul și făcându-l să jâșnească mil de părți ca fântânilor arteziane.

S'ar zice că e basm, privelistea ce se oferise ochilor pe cunoscuta câmpie dela Mărășești. În zgomotul asurzitor, țipetele teribile și vājăiturile lugubre ce se auzeau, vedeai ici și colo repede ca într'un joc cu mingea jâșnind pământul în sus ca răscolit de o forță uriașă.

Țășnea în toate părțile ca apa în isvoare,

țășnea ca și când nu ar fi fost pământ, ci un lichid format din fierul topit ce cădea cu nemiluita.

În acest apocalips, pe lângă pământul ce nu mai avea astămpăr, vedeai pomi rețeați, bărne azvărlite în aer, cântând cântece ne mai auzite, vedeai pietre ce zburau ca aruncate nebunește de mil de mâini invizibile — îi părea că vezi moartea plimbându-se cu coasa în mână pe câmpia arsă de focul ce se revărsa asupra ei.

Intr'adevăr, în căldura înăbușitoare ce se lăsa, în răscolitul pământului, ce căzând îndărăt se prefăcea în nori de praf cari imbrățișau câmpia, în acele explozii ce ardeau totul de jur împrejur pe zeci de metri pătrați, nu mai există iarbă verde, nu mai eră privelistea înviatoroasă a naturii în putere ; eră prăpădul, eră crâmpie de iarbă galbenă arsă sau înbăcșită de gazele axfisante, ce nu se răspândiseră încă.

În depărtări auscunse mașinaria de războiu germană lucră și împraștia moartea și duhurile morții...

În această atmosferă de apocalips se zuseră trupele dupe frontul Mărășeștilor. Și deodată în miezul zilei se făcuse tăcere. O tăcere înfricoșătoare...

Din zgomotul acela neînchipuit de asurzitor se facuse deodată o liniște, care însă prin contrastul ce aveă cu hărmălaia dinainte, parcă rupea ceva de fințele luptătorilor ce și opriseră chiar răsufletul...

Fură câte-va clipe de groază... Oamenii în tranșee ședeau lipiți de pământ cu arma gata, ședeau nemișcați ca și când fuseseră înmărmuriți deodată...

De zile și de nopți întregi trăgeau într'una, de mult timp de când prin lupte corp la corp respinseseră dușmanul. Un soiu de neastâmpăr cuprinseseră tot sectorul de front al Regimentului 32 Mircea. Setea răzbnării, gloria unui atac victorios palpită deodată ca la comandă în piepturile arse de soare și oțelite de luptă. Deodată un ordin scurt...

Un freamăt de bucurie înăbușită... Regimentele bavareze din apropiere se mișcău și ele ca pentru atac...

O clipă de liniște, în care inimile băteau să spargă piepturile... și deodată căștile nemțești apar de-asupra tranșeeilor. Eră al zecilea atac !

Dar nici un zgomot... Nemții înaintară în rânduri... Ochii a lor noștrii sclipeau, eșți din orbite... Deodată un fluierat prelung... și ca înțelesși ostașii își lăpădară hainele și toată armătura și scoțând un ură ! formidabil se repeziră la atac în cămăși...

Peste o mie de oameni repezindu-se la atac cu pieptul desfăcut în fața morții... Sfidând gloanțele și mitralierile ce începură să suere...

Fu un moment de stupeoare !... Și apoi capetele începură să plesnească, baionetele începură să sticlească în mânăuire ca fulge-

rele, se auzi strigând de zeci de ori : Kaput Kaput ! și Nemții în genunchi implorau mila...

Intr'un loc unul se ruga plângând... într'altă parte alții incremeniseră de groază, cu mințile pierdute...

Și oamenii aceia înarmați până în dinți o luară la goană... fugiră că în fața unei arături de basm, speriați de simplii țărani români, cari n'aveau ca pavază de cât cămășile românești de cânepă, dar aveau aceia ce armata împărătească nu nu aveă : aveau sufletul, aveau în fața ochilor vatra părintească și Ardealul...

Mergeau drept înainte... Cu capetele goale, cu cămășile desfăcute, cu mâinile inceleștate pe arme, cu ochii așintii asupra dușmanului mergeau drept înainte, fără să le pese de moarte...

Nici focul năpraznic ce începū să se reverse asupra lor nu i opri, nici mitralierile ce trâncăneau lugubru... Nimic... În bătaia soarelui strălucitor de vară cu fețele luminate, cu rasele în părul aureolat, ostașii Pravohei păreau niște frumosi cavaleri Medieveli, cari nu cunosc împotrivi-rea...

Eră o apariție de vis ! Acei flăcăi frumoși cu capetele luminate și încununăte ca sfinții din biserică, acei bravi oșteni înaintând prin văpala focului, ce pe mulți trănăta la pământ...

Rândurile se răreau, feții frumoși erau mai puțin, dar atâți câți rămăseseră fugăreau pe dușmn dincolo de liniile sale.

rit, că în comitatele, în cari o națiune face a cincea parte din locuitori, limba națiunii respective să intre în drepturile declarate de adunarea din Alba-Lulia. Deosebirea de sinceritate e și mai evidentă în chestia școlilor. Legea de naționalitate maghiară recunoaște în termeni frumoși, dar vagi, dreptul popoarelor de a se instrui în limba lor proprie. Ea zice la punctul 17: « De vreme ce rezultatul instrucțiunii publice e, din punct de vedere al culturii generale și al binelui obștească, — scopul cel mai înalt al statului, ministrul instrucțiunii publice e dator să îngrijă, în institutele de învățământ ale statului, cetățenii fiecărei naționalități din țară, viețuind împreună în mase mai mari, să se poată cultiva în limba lor maternă, până la punctul, « unde începe cultura academică superioară ». Cum s-a înfăptuit principiul acesta, o știm cu încredință. Consiliul nostru spune însă într'un mod care nu suferă decât o singură interpretare, cu privire la limba școlii de stat și din cel mai uitat sătuleț ca și despre limba de predare a universității: « limba școlii are să fie limba majorității comunei, comitatului, sau regiunii respective. Nici nu se poate altfel, locuința noastră e lozinca democrației: nu oamenii să se transforme după stat ci institutele statului trebuie să se acomodeze nevoilor, intereselor, limbii locuitorilor.

Pot să fie liniștiți concetățenii noștri, că și celelalte probleme mari naționale se vor rezolva într'aceleas înțeles liberal. Reorganizarea județelor se va face ținându-se seamă că se poate de masele naționale compacte; dreptul electoral va cuprinde și reprezentarea minorităților, sau — ce ar fi poate o deslegare și mai norocoasă — catastrofa națională.

Baronul Eötvös în ședința parlamentului din 25/XI 1868 a cuprins în trei puncte postulatul deputaților români: reorganizarea județelor și a cercurilor pe bază națională; decretarea ca limbă oficială în fieștecare județ limba majorității, împărțirea oficiilor și a reprezentanței în raport cu numărul naționalităților. Iată-ne acum, după un jumătate de veac, cercând modalitățile să traducem principiile noastre de atunci în legi. Noi nu am luat puterea de stat în mână, ca să ne răzbunăm, ci ca să ne facem nouă și celorlalte națiuni dreptate.

RESTAURANT ROMÂNESC LA PARIS
Rue Richer, 49. Metro: Cadet.
CONSUMAȚIUNI DE PRIMA CALITATE
CIAIURI, CIOCOLATA, LA ORELE 5
La IOSIF MURASANU

PLECARE IN GLORIE

Sunt în marș spre gară, duși de tobe și de trîmbițe. Ii urmez, și cât voi trăi, am să-mi aduc aminte de un volnic, pui de sergent din compania 26, cu ochii albaștri, fața leală și veselă și care, n-are nici măcar 18 zece ani. — Dragul băiat!... drept, și bățos supt ranță și sacul cu muniții, chipul pe o urechie, cam rosu la față supt vară, și care îmi strigă în treacăt... « — la revedere tată!... » — E asa de vesel de a fi acolo, în drum spre bătăliile la care visa. — Credincios, și sigur de a învinge, și asa de mîndru, mai ales de a urma pilda fratelui meu cel mai mare, și de a oferi tineretă lui, batrînei Franța și de a uita tot pentru ea, chiar și pe tata lui...

Apoi, ca o barbatească muștrare, ca și cum regimentul însuși, ar fi vrut să mi curme înduiosarea, cel din urmă sunet, al vocii fiului meu, se perdu în depărtare, acoperită de sunetul trîmbițelor, și al tobelor. — Au plecat!... Format, dintr'un contingent de Parisieni și țărani din împrejurime, sămîntă de eroi, pe care Patria, o va sămăna chiar mâine, pentru recolta de independență și onoare. — Ei au plecat căntînd, și stiau că merg la front, ca să înlocuiască, pe camarazii lor, morți în luptă. — Cîntau și glumeau. — Neapărat, nici nu se gîndeau la moarte, nu se gîndiau de cît la o datorie, datoria de a merge acolo, fără întîrziere, pentru a reconstitui, efectivul regimentului lor, de trei ori topit, de trei ori învîiat; și rîdeau..., rîdeau, pentru că, simțîmintul datoriei, stîrneste

gînduri, ușoare, și veseli. — Se urcâră în vagoane, ciripind ca vrăbiile; ranțele desprinse căzură la picioare, gamulele se ciocniău, cițiva, începuse — deja sa tuame la rînd. — Un glas de tenor, începu să cînte primele versuri ale Marselezei.

— « Vom intra în brazdă la rîndul nostru... » — Da copii..., caci cei mai în vrîstă, nu mai sunt. — Alte glasuri se uniră la acela al cîntăretului. — Fluierul șefului de tren resună, apoi un lung șir negru trecu în față mea, și am rămas singur pe peron, în vîntul, și frigul de seară, gîndindu-mă la copiii mei, cu desgustul batrînetelor mele și nemărginita jale de a mă simiți nefolositor.

Toamna in Paris

*E noaple de toamnă și ploaună!
Ce trist e când plouă în noaple.
In plînsul ploii nu-s șoapte
De flori sarutate de rouă,
Sunt lacrimi ascunse și mute
Ce nasc și ce mor neștiute!*

*In fie-care picătură
Ce tremura pe ramuri
In fie-care picatură
Ce-alunecă pe gîmuri
Sunt voci de jale și de ură,
Sunt rugi crâmpoe de blesteme.
E larga surdă simfonie,
E toată sumbra tragedie
A săraciei, care geme
Pe bănci, sub poduri prin grădini...
Intunecând cu ochi haini
Și glasuri amărite,
Tăcerea plină de flori
A nopților posomorâte!
Sub lustrul apei strada pare
Un rîu statornic, fără val,
Iar flacăra de felinare,
E ca o lamă de pumnal.*

*Pe cînd visezi la pianu-ti, doamnă
Si-asculti al sobei dulce cînt,
N'o sa înțelegi ce triste sunt
Cînd plouă, nopțile de toamnă.*

CINCINAT PAVELESCU.

Paris, 1910.

In chestiunea Banatului

Primim următoarele :

La interviul « Protici » din numărul 57 al ziarului « La Roumanie ». mă simt îndemnat, a întregi reflexiunile D-lui Lupu : Sărbii în întreaga monarhie au avut abia 5 episcopi și nu 6; dintre cari numai 2 în Banat : Verșeși și Temișoara; pe cînd Romanii în Banat au 3 episcopi : Caransebes, Lugos și Arad (aceasta din urmă pentru întreg nordul Banatului de la Temișoara în sus, Râu stă cauza Sărbilor, cînd în loc de argumente publică minciuni și injurii ridicole.

Le cunosc și măduva oaselor, ca 12 ani am trăit în străns contact cu ei în Banat. Mă mir, că Sărbii nu revendica și Buda-Pesta, unde încă au un episcop, dar fără cler și popor !!

Cu deosebită stimă.
Căluseriu. Sub-Locotenent.

Biserica Română din Virșeț Banat (Transilvania).

li fugăreașă încununăți de gloria de a se vedea unul pe altul eroi...

Eră singura mulțumire momentană, era că ce puteau dori mai mult acești bravi și demni locuitori ai țării...

Trecuse de miezul zilei... Soarele ardea o gură de captor și obuzele dușmane cădeau ca ploaia sfredelind pământul și căzându-l să țâșnească în mii de părți ca tăvăniturile arteziene...

Iar iarba arsă de explozii și de gazele asfăntante nu se mai vedeă de cadavrele Bărbazilor răpuși în luptă...

Din eroicului regiment 32 Mircea rămăseseră puțini ca să povestească măreția luptei...

Toți ofițerii periseră afară de unul care trebuia mai în urmă ce impresie i-a făcut lupta, a răspuns calm și cu vorba cumpănată de Muntean :

— « Cei mai mulți Nemți au murit de mânie... de cît de armă »...

Se dusesse faima armatei române, se duse vărând flori în trupele destinate frontului nostru...

Mulți s'au sinucis la vestirea că sunt trimiși la Mărășești pe Siret, atîția ce s'au pîntîțit cu mîndria de a sluji, o cauză mare.

Căți eroi umili de cari abia mai tîrziu au auzit, căți țărani simpli n'au murit cu mitraliera în brațe sau cu arma în mână, spăcînd frumosul pămînt românesc până la ultima suflare.

Căți dintre aceștia au murit ca eroi nevăzuți de nimeni, morți singuri, cu singura înconană a unei Românie mari și fericite încălzindu-i sufletul curat.

Dar bravii ofițeri francezi morți cot la cot cu trupele noastre! Antrenându-se reciproc în marșul morții, admirându-se reciproc și stimulându-se până la paroxism în dispreiul vieții!

Cu cîtă evlavie ne vom aduce aminte de ei și cu cîtă recunoștință vom pronunța numele lor și al Franței!

GERMANII SIGURI DE SUCCES ROMANIA HINTERLAND

Luptele mari durau de zece zile fără să aibă vreun rezultat favorabil pentru Nemți. Aceștia totuși anunșaseră ocuparea Moldovei și făcuseră proiectele de numiri...

Eră lacomi liftele ce ne contropiseră țara ca să sugă toată viață și din mîndra Moldovă liberă.

Luaseră din Muntenia și Oltenia toate bucatele și ultima vacă așteptă în curțile goale de vietuitoare ca să vină soldatul cu cască — să o ia pentru a o trimite în Germania...

Țara luase o altă înfățișare... Un deliu imens cuprinsese satele, unde nu se mai auzea nici cîntece, nici jocuri, nici chiote românești în miez de noapte...

Mulți din locuitorii țării fuseseră deportați în locuri străine, până în Asia mică,

mulți munceau zi și noapte înlocuind vitele, ce lipseau, fiind luate de contropitor...

O greutate imensă apăsa țara pustie de floarea bărbăților, pustie de vechile ei bogății și singură, ca solitarele ruine de castele medievale, cari fuseseră odată pline de lucruri scumpe și luxoase, cari sunt acum roase de întineric, umezeală și batjocorite de vîntul ce suflă prin zidurile prefăcute în crenele, șuerând sinistru...

Aceasta eră impresia țării românești în Iulie 1917, cînd orice ridicare părea că e imposibilă, cînd ultimul soldat german zbiră cinic femeii, care se plîngea că-i ia rufăria și hainele, că-i ia păsările și vaca, că-i ia ultima bucată de mămăligă, păstrată pentru copiii îngălbeniți de mizerie și nemîncare :

— « Vă luăm tot femeie! Vă luăm totul! Vă lăsăm numai ochii ca să plîngeți și gurile ca să vă vîitați! »

Iar alții mai cinici apostrofau cu tepeul criminalului, ce-și are în ghiare victima în vre-o subterană :

— « Dacă va fi să murim noi de foame, atunci fiți siguri că veți muri și voi... Noi vom muri numai șase luni după voi, caci vă vom lua totul, vă vom lua până și cenușă din vatra... »

In timpul marilor lupte Mărășești-Oltuz Nemții erau așa de siguri de victorie, încât nu mai cunoșteau măsură la vorbă, și măsură în împlărilor și batjocoririle de crimi-

nali rafinați, pe cari le făceau poporului român.

Șterseseră pretutindeni marca țării, ne vopsiseră tricolorul, puseseră numai inscripții nemțești în toate instituțiile și stabilimentele publice. Mărcile poștale nemțești circulau în țară ca în Germania și ultimul *kinder* nemțesc știă că România nu e decît un *hinterland*, cî întreaga România nu va fi în curînd decît o colonie nemțească, un Kamerun oarecare...

Siguri de succes, siguri că nimeni nu le va mai cere vre-odată cont de nelegiuirile comise, puneau să macine grăul necesar « pâinei cea de toate zilele » în așa fel ca miezul bobului să fie ales de partea exterioră, coajoasă. Acel miez îl luau și transportau în Germania unde cine știe ce *Herr Professor* îl transformă în ulei, iar cojile îl dedeau populației pentru pâine.

Atunci făceau sălbaticile rechiziții, în cari luan cazanele mari de aramă și le plăteau 10 — 15 lei, ca să dea în schimb cazane de tînichia ordinară cu prețul de 60 — 80 lei...

Numai ei, cari eră, *übermensch*, puteau înțelege șiretenia...; noi nu !...

Și cînd gazetele lor trîmbișau victoria, cînd anunșau cu litere groase distrugerea armatei române și luarea în stăpînire a teritoriului din stînga Milcovului, inimile bieților Români se strîngeau de durere, gurile amuțeau și disperarea domnea nemărginită...

Eră așa de mare disperarea populației,

atât de grozavă durerea urgeiei ce vedeau că se revarsă asupra neamului nostru, încât rămase celebră vorba spusă de un bătrîn patriot cînd intră în casa unui prieten, unde se strîngeau impilatii să-și împărtaşească suferința :

— « Știți că azi am văzut un om rîzând pe stradă! »

Toți rămăseseră muți cu lacrimile în ochi, în timp ce bătrînul patriot cu barba albă dedea drumul unui plîns cu hohote...

Ge scenă de disperare nemărginită! Ce scenă de adevărată descriere a sufletului românesc în timpul mării bătălii!

Germanii erau atât de convinși de șiguranța succesului, comandantii atât de încrezători în bravura trupelor lor, încât însuși Kaizerul German, își anunșă plecarea din Berlin spre România.

Voiă să-și acopere capul cu o coroană de lauri la Iași, venea să felicite trupele cari reușiseră să înfrîngă pe Români...

Și de sigur în mintea lui bolnavă vedea deja resturile armatei române fugărite și în debandadă dincolo de malurile Nistrului. Căci într'adevăr nu-și dăduse comandamentul german osteneala ca să strîngă atatea trupe — să se observe atatea divizi germane — ca să ocupe numai Moldova...

(va urma.)

VIRGILIU ȘTEF. SERDARU.

**Cum a scăpat de moarte cântărețul
Gheorghe Valeanu-Pataký**

Moartea cântărețului Valeanu o deplângeau toate zărele române din Marea Românie. Glasurile duioase ale cunoscuților și amicilor săi numeroși îi parentau pe acela, care petrecând șase zile între pereții muzei ai căsărmii din Sătmar — era socotit de fiu al pierzării.

Cântărețul Valeanu luase parte la un banchet în Cluj de unde se îndreptase spre Dej. Oboseala sau mai bine zis lipsa de un organizator pentru primirea lui Berthelot la Baia-mare îi furase pe neobservate peste linia demarcațională de atunci. Ofițerul român din Regat, Valeanu era prieten neplăcut înaintea ungarilor și ovreilor din Baia-mare și ca să scape de ei gardiștii faimoși îi escortară la Sătmar. Aici ofițerul român era mai bine primit. Ca o victimă prețioasă, care după multă oboseală cade din întâmplare în puterea călăilor; așa și Valeanu, bine cunoscut în cercurile sătmărene, devenise cu atât mai vădită victimă scumpă în mâinile lor setoase de sânge. Dar nu moare așa iute omul, sau mai corect pe cum zicea Valeanu: « Dacă ar fi moartea căilor după dorul cânilor!... »

Șase zile și șase nopți l-au ținut închis fără să-i deie de mâncat ori băut, iar ziua a șaptea era să se înceapă mustrarea obișnuită. Sentinela se apropie de el cu cugete negre și ticloase de al jefui. Lăcomia sa, lăcomia de argint a lui luda îi aduse peiră. După ce îl duse într-o cameră laterală îl începu a-l amenința. Valeanu îi cunoștea bine intențiunea și folosindu-se de ocazia aceasta, îl lasă să închidă bine ușa și cu sânge rece, prevăzându-și moartea crudă ce i-o plănuiau îl gătuștește pe acela ce era să i fie călău. După ce s'au ivit semnele morții pe fața săcuiului i-a apropiat capul de vreo douăzeci de centimetri, îi ia arma și îi dă lovitura cea din urmă, lăsându-i trupul neînsuflețit pentru totdeauna. Mai stă o clipă și Valeanu decis la toate, sări pe geam din etajul prim și dispăru în întunecul nopții.

După ce făcuse pe jos calea lungă, primejdioasă și obosită prin Sânmiclaus, Terebești, Homorod tot printre săcuii apoi prin Bârseu, Sâlsig ajunge în Silimeghiu. Aici se urcă în tren și cu bucuria celui ce a inviat din morți se aruncă în brațele vesele ale colegilor săi ofițeri și cunoscuți. Iar ungiurii și săcuii din Sătmar au rămas cu buzele umflăte și cu trupul rece al sentinei lui Gheorghe Valeanu.

Ce se petrece în Banat

De vorbă cu un bănățean

Regimul de teroare sârbesc. — Atitudinea rezervată a Svabilor. — Când ni se va libera pământul?

Dela d-l Corcea, preot român din Coștei lângă Vârșeț, am putut afla următoarele referitor la situația Românilor din Banat:

Am putut scăpa cu mare greutate din Banat: Sârbii nu liberează nimănui permis de călătorie.

Din cauza grevei dela căile ferate am fost nevoit să mă opresc două zile în Timișoara. Eram tocmai acolo, când Sârbii aranjaseră un banchet mare de bucuria veștilor, ce le sosise dela Belgrad. Se spunea anume, că chestiunea Banatului a fost definitiv rezolvită în felul, că Sârbii ar primi întreg comitatul Torontal, apoi din Timiș cam 10-15 km. la est de linia ferată Baziaș-Timișoara. În felul acesta le-ar reveni lor Anina, Biserica-Albă, Reșița, cu un cavanț, întreg teritoriul, atât de bogat în mine și metale.

Pe noi ne impresionează foarte dureros aceste știri — a continuat părintele — și nu ne surprind de loc. În Banat vin atâtea comisiuni franceze și engieze, dar nici una din ele nu poate lua contact cu Românii. Sârbii le încartiruiesc, le ospătează și le conduc numai în acele

localități, unde elementul sârbesc e în majoritate, cum e d. e., Becicherecul, Panciova și altele. Nici o comisiune n'a cercetat încă vreun sat românesc.

Am avut ocazie să vorbesc cu comandantul detașamentului francez din Vârșeț. Mi-s'a spus, că la est de Vârșeț locuiesc Români dar la vest Sârbi. Am rămas surprins de modul greșit și tendențios, în care sunt informați străinul despre stările din Banat. Cine nu știe doar, că la vest de Vârșeț avem sate curat românești, foarte puternice, cu câte 8-10.000 locuitori? I-am lămurit ofițerului francez situația și el a rămas uimit de neadevărurile grosolane, pe cari le răspândesc Sârbii în favorul cauzei lor.

În ce privește maltratarea, deportările și schinjirile, la cari suntem supuși, le cunoașteți. Pe noi ne miră însă faptul, că Franzezii rămân absolut impenetrabili la toate actele de brutalitate ale Sârbilor.

Pe Șvabi au căutat Sârbii să-i câștige prin momeli și hatăruri. Peste orașul Timișoara au numit prefect pe un Șvab, cu numele Hegen, crezând, că în felul acesta vor putea câștiga simpatia populației șvabești. Dar Șvabii rezistă. La momelile Sârbilor, de-a se pronunța în favorul Serbiei, ei răspund cu diplomație și evasiv: ce va hotări conferința de pace. Nu mai incupe indoială, că scăpați odată de sub regimul tiranic al Sârbilor, și fiind întreg Banatul ocupat de trupe franceze, ei s'ar rosti pentru noi.

Tiu să mai amintesc — continuă părintele Corcea, — că la Timișoara am întâlnit pe avocatul Dr. Marșieu, care se refugiase din calea bandelor ungrești. Dela dânsul am aflat despre triste evenimentele, cari s'au petrecut, la Șiria. Cătrănit până în adâncul sufletului mi-a venit să cred, că noi Românii, cari mai gemem sub jug străin, suntem copiii nimănil, nimeni nu ne dă răspuns și deslegare la întrebarea, care ne chinuie de atâtea vreme: « Când ni se va libera pământul? »

Marioara Fata Vântului

Inchide usa, inchide și fereastra, ca vântul să nu auză povestea mea. Vântul este printre sălci lângă apă, dar dacă aude glasul meu el va intra ca să asculte povestea mea, și mortilor le place să auză vântul care trece printre sălci.

Oare de ce o fi Stan mândrul morar atât de duos și atât de tăcut—spuneau fetele din sat. Atunci Stan le spuse:

Intr'o seară eram lângă riu când îmi eși în cale o fată, mai frumoasă decât luna pe apă și decât soarele pe luncă. Stătea dreaptă printre sălci și soarele îi mângăia obrazul. « Dă-mi o floare care acum a răsărit și voi juca pentru tine, voi juca cu picioarele în apă ». Și eu îi dădui această floare, trasă în briul meu de argint și care stătuse nemișcată în inima mea. Dar când fata o atinse cu degetele ei floarea începu să tremure atât de tare încât foile căzură la picioarele mele. Tânăra fată atunci începu a juca, și tot pământul și cerul întreg se învârtiau împrejurul ei, și apa și soarele și luna și sângele meu. Chiar stelele erau geloase.

Pășind ea îmi spunea: « Sînt fata vântului de vară, iti sînt logodnica și te voi lua când îmi vei găsi palatul ascuns prin păduri. » Cu aceste vorbe ea dispăru și floarea rămase vestejită pe locul unde trecuse mândra.

O visam zi și noapte și gândeam, trebuie să o găsec. Întrebai soarele când răsări: « unde este fata vântului? » Dar soarele era prea grăbit pentru a-mi putea răspunde.

Întrebai riul: « Știi tu oare unde este fata vântului? » Și riul îmi răspundea: « Eu nu știu cine este ».

Călătorit-am mult, și umbra mea mergea cu mine în cale.

Pe prispa unei case zării o bătrână care mă întrebă: « Cine ești tu străine? » Sînt Stan morarul; fetele îmi spun mândrul, și flăcăii, viteazul. Eu caut prin lume fata vântului de vară. « Cum—zise ea—, vântul de vară are o fată? Mândră o fi căci pământul tatălui ei e mare. Intră străine și te ascunde în casa mea, căci sosește fiul meu, el este rău și aspru, urăște pe străin și este mai puternic decât mândrul vânt de vară. Eu sînt numă vântului de iarnă, grozavului viscol. »

Noaptea iacă se auzi vântul de iarnă repezindu-se cu atâtea sălătăcie, încât totul tremura înaintea lui. Inspăimântată malca îl întrebă: « Fiul meu nu te încrunta, fiul meu spune-mi, n'ai auzit de fata vântului de vară? » Vântul de iarnă infuriat strigă: « o iubesc și mă duc s'o iau de nevastă ».

El plecă și eu rămăsei tremurând, ascultând sufletul lui puternic și fugii după el că stiam că vântul de iarnă se repezea spre palatul vântului de vară. Dar drumul era lung și vântul sufla tare, și eu cădeam de oboseală.

De-o dată văzui fata vântului de vară care fugea spre mine. Îmi căzu în brațe strigând, nu vreau să mă ia vântul de iarnă, te iubesc, sînt a ta, ia mă cu tine. Iubita mea stai liniștită în brațele mele. Eu nu mă pot astămpăra, eu sînt fata vântului care mângăie și trece. Iubita mea stai liniștită în brațele mele.

Și ea a rămas în casa mea și eu o iubeam. Zimbind ea își învârtia fusul suflând pe el, și îmi păzea somnul și visam visuri de aur.

Când trecea lângă morminte, mormintele viseau de viață și de iubire. Era iubita mea și o iubeam și încă o iubesc.

Intr'o noapte furtuna se ridică peste ape. Nu mai era lună în cer, pământul gemea și îmi răsuna în inimă. Moara se clătina și apoi se prăbuși. Și pierise iubita mea. În zadar o căutai căci vântul de iarnă mi-o răpi. Acum știu că iubita mea e lângă dânsul. Ea mă chiamă și îmi strigă: « Vîno, vino de mă scapă, sînt roată de vântul de iarnă, muntii de ghiată mă asupresc, muntii de fier mă înconjur, și lăcrămile mele sînt riuri înghetate. »

ELENA VACARESCU.

Mobilizarea armatei române din Ardeal

Apelul Consiliului Național

Ziarul oficial al consiliului național din Sibiu, publică ordinul de chemare al consiliului diriginte român, prin care sunt chemați la arme corpul voluntarilor români și în afară de acest corp toți tinerii născuți în anli 1896, 1897 și 1898 cu excepția ungarilor.

Odată cu publicarea acestui ordin. intra în vigoare pedepsele legilor stărei de asediu pentru toți cari nu indeplinesc la timp acest ordin, cum și pentru acei cari împiedică executarea lui, sau vor vorbi contra împlinirii ordinului, și pentru cei care au cunoștință de acest ordin și nu s'ar conforma de urgență.

Acei ce nu se vor conforma ordinului de mobilizare, nu vor avea dreptul de a fi împroprietăriți, din pământuri ce se vor împărți.

Ordinul de mobilizare se inchee cu următorul apel:

Români,

Nu frcă de pedeapsă să vă duca la împlinirea ordinului de chemare, ci mândria conștientă că îndepliniți o sfântă datorie față de pământul nostru liberat; față de frații cari nu se pot bucura încă de libertate și față de patria noastră română, este ceasul sfînt când trebuie să punem slăpănirea noastră pe întreg pământul, moștenit dela strămoși, când trebuie să punem temelie unui viitor demn și corespunzător jertfelor și suferintelor de veacuri ale părinților noștri.

O Conferință asupra României

Azi Luni 7 Aprilie ora 4 d. a va avea loc conferință d-lui Dr. Const. Simionescu în sala Societății de Geografie (Boulevard Saint-Germain, 184) asupra intervențiunei României în războiul mondial. Conferința va fi prezidată de d-l General Pelecier.

Conferința d-lui Adrian Corbul

Duminecă, 30 Martie d-l Adrian Corbul, cunoscutul publicist român, domiciliaț de ani îndelungați în Franta, a ținut în Sala Gaveau (rue de la Boétie), o conferință cu subiectul « Afinități Române ». D. Corbul a arătat afinitățile sufletești ale poporului român cu poporul francez, cum ele se manifestă cu deosebire în literatură și în genere în concepția artistică a vieții. Conferința a fost pusă sub președinția de onoare a d-lui Joan C. Brătianu, prim-ministru. Publicul a sublîniat cu aplauze expunerea interesantă și vioaie a unui subiect atât de simpatic prin el însuși.

STIRI DIN TARA

Adoptarea calendarului Gregorian

„Monitorul Oficial” publică următorul decret-lege:

Se aprobă adoptarea calendarului Gregorian pe ziua de 1 Aprilie 1919.

În acest scop se hotărăște:

a) Ziua de 1 Aprilie 1919 devine 14 Aprilie 1919;

b) Salariile și pensiile vor fi achitate în luna Aprilie pe 17 zile și vor începe noua lună 1 Mai 1919;

c) Toate termenle pe stil vechiu în curs la data promulgării prezentului decret prevăzute prin legi, regulamente, decrete și deciziuni, acte și hotărâri judicătorești, administrative, civile și militare, în schimb și obligațiuni de orice natură se vor socoti și împlini după stilul vechiu.

Orice termene în viitor se vor fixa și urma pe stilul nou.

Măsurile în detaliu ce eventual ar decurge din adoptarea pe ziua de 1 Aprilie 1919 a calendarului Gregorian se vor lua prin deciziuni ale consiliului de miniștri.

Infîntarea corpurilor

VI-lea și VII-lea de armată

Monitorul Oficial publică decretul lege prin care se infînțeaza corpurile VI-lea și VII-lea de armată, cu diviziile 16, 17, 18, 19, 20 și 21.

Iată textul acestui decret-lege:

Art. I. — Se infînțează, pe ziua de 24 Ianuarie 1919, corpurile VI și VII de armată, cu diviziile 16, 17, 18, 19, 20 și 21.

Circumscripțiunile unităților se vor defini prin decizie ministerială.

Art. II. — Toate legile și regulamentele cu caracter militar sunt aplicabile și acestor unități.

Prin decizii ministeriale se vor putea lua măsuri ce s'ar impune de starea de tranziție.

Art. III. — Ofițerii cari nu fac parte din cadrele armatei vechiului regat vor fi numiți prin decret.

Propunerile pentru numiri se vor face pe baza cererilor și a avizului comisiunei desemnate de ministrul de război.

Art. IV. — Drepturile și pensiunile ofițerilor și gradelor inferioare primiți în armata română vor fi respectate.

Art. V. — Dispozițiunile cuprinse în decretul-lege de față sunt aprobate de Noi, sub rezerva raliificării ulterioare a Corpurilor Legiuitoare.

Primăria din Cămpulung (Bucovina) a trimis o adresă oficială savantului profesor N. Iorga rugându-l ca, la prima ocazie când va veni în Bucovina să viziteze și acest oraș, unde românii îi pregătesc o primire entuziastă.

Cămpulungeni țin să aducă cât mai neîntârziat acest omagiu vîgurosului luptător pentru cauza națională, ca sa răscurpăre fapta neromânească a fostului agent german Tarungul, care odioasră l'a expulzat din Bucovina în baza legi contra vagabondajului.

D. Iuliu Maniu, presedintele Consiliului dirigent din Sibiu, a primit următoarea telegramă:

Sfatul national german-săsesc isi exprima sincerile sale condoleante din prilejul decedării octogenarului presedinte al Marelui Sfat National, George Pop de Băsești. Sfatul săsesc cunoaste meritele neobcînit de mari pe cari defunctul și le-a câștigat în lupta poporului român contra politiceii maghiare și știe deci aprecia pierderea pe care românii o îndură. Dar providința a lăsat merituosului conducător, ca să ajungă marea zi a împlinirii idealului român și a remunerat bogat opera lui de viață. Sfatul national germano-sas : (ss) Schullerus, presedinte; (ss) Dr. Hans Otto Roth, secretar.

Colonelul Tilly, trimis de generalul Berthelot să ancheteze ororile ungrești din Ardeal, a fost primit cu onoruri la Arad. Emotionat de ceea ce a văzut, colonelul Tilly a sărutat mătașa steagului regimentului 9 vânători, care a defilat în fata lui.

Apoi după ce a vizitat ve românii refugiați și casele distruse de bandele maghiare, a pornit spre Deva.

« Marele Sfat national al Transilvaniei », compus din peste 200 de membri, acelaș care a votat unirea cu regatul, la Alba Iulia, se va întruni în primele zile din Martie, la Sibiu, pentru a vota reformele.

Dela 1067, când a fost desființată Dieta Transilvaniei, acesta e al doilea Parlament al Ardealului.

Unde este aurul României? Din raportul pe care-l'a înaintat Banca Națională acționarilor săi în adunarea generală dela 17 Februarie reiese, că aurul României este răspândit în Rusia, Germania și Anglia.

În Rusia este partea cea mai însemnată a tezaurului și anume 315 milioane aur efectiv și un miliard și jumătate aite valori. Acest tezaur se află și acum neatins în Kremlin, deoarece depozitarul oficial al cheilor tezaurului este consulul francez din Moscva care este însărcinat cu această misiune de cătră guvernul francez.

Deci marea noastră aliată ne apară și garantează tezaurul nostru în țara unde băntue anarhia de atâtea vreme.

Numirea românească a funcțiilor administrative și judiciare. — Președintele Consiliului Dirigent, împreună cu ministrul de justiție, ordonă printrun decret următoarele numiri românești pentru funcțiile administrative și judiciare: județ = comitat (varmegye); plasă = cerc (járás); oraș cu conziliu = oraș cu magistrat (r. t. város); prefect = comite-suprem (főispán); subprefect = vicecomite (alispán); iurisconsult județean = protofiscal (főügyész); primpretor = protopretor (főszolgabiro); medic de plasă = medic districtual (járászorvos); secretar comunal = notar comunal. La justiție: judecătorie de ocol pentru judecătoria cercuală; curte de apel pentru tabla regască; curte de casație pentru curie.

Întinderea statului ceho-slovac. — Gazeta Novi Cehi scrie: Noul stat ceho-slovac va avea o întindere de 156,000 km², cu 14 milioane locuitori. Partea slovacă are 60,000 km², și 3,300,000 locuitori. În privință nu-mărului locuitorilor statul urmează îndată după Polonia, Spania și România.

Primirea ofițerilor ardeleni în armata română. În cadrele active ale armatei române au fost primiți următorii ofițeri superiori, cari au servit în armate streine: Generalii: Dănilă Pop, Alexandru Hansu, Alexandru Bunaciu; coloneli: Nicolae Pop, Iuliu Bogdan, Aurel Păcurariu, C. Baroš, Alexandru Pop, D. Florian, Bidu, V. Radeg; loc. coloneli: Roman, E. Craiovanu, I. Jakobi, Bălaș, Vasile Magda, Mihail Nicula, T. Sbarcea, T. Bulbuc, Josif Dombora, Aurel Păcală, Alexandru Vlad. T. Morariu, M. Păsarariu, A. Cernăuțianu, Remus Toba, Simion Jancu, Victor Negrea, Valeriu Neamțu, apoi numeroși maiori și ofițeri inferiori.

Aderarea maghiarilor la guvernul român. Locuitorii maghiari din comuna Olăhujalu (județul Făgăraș) în frunte cu preotul reformator Tovissi Jozsef și Szoke Gergely, director la școala de stat au iscălit o adresă către Consiliul Dirigent Român, în care declară, că se supun intru toate dispozițiilor și ordonanțelor emanate dela guvernul ardelean român.

Prăzile Bulgarilor în România. — Din București se comunică stirea, că în Bulgaria se descoperă tot mai multe obiecte furate din România. Singur în arsenalul militar din Varna s'au găsit 3000 plane, aduse toate din România. În localitățile bulgare de pe malul Dunării, în special la Rusciuc, atât în locuințe particulare, cât și în edificii publice deasemenea s'au aflat foarte multe mobile furate. Chiar și generalul Tantiloff fostul atașat militar bulgar la Viena, a ținut să-și mobilizeze, — precum s'a aflat cu ocazia unei perchițiuni — nu numai casa proprie ci și a rudeniilor sale tot cu lucruri furate.

Manuscrisele slavone furate de Bulgari dela Academia română. — Guvernul român a intervenț pe lângă comandamentul trupelor franceze din Orient, ca să facă presiune asupra Bulgarilor să restituie României manuscrisele slavone de mare valoare, pe care aceștia le-au furat din București. Comandamentul francez a cerut o listă a acestor manuscrise, care s'a trimis imediat. Acum se așteaptă, ca manuscrisele furate să fie restituite cât de curând Academia.